

JANINE DE PETERS-BELLE

LINIE, De, Nederlands weekblad. Voorbereid tijdens het laatste jaar van de oorlog in opdracht van de Nederlandse provincie der paters Jezuïeten na uitvoerige studie, verscheen het eerste nummer 1 april 1946 te Amsterdam, op groot kranteformaat, in die tijd van papierschaarste een sensatie. De journalistieke formule was geïnspireerd op weekbladen als de (oude) Figaro Littéraire (Parijs) en Das Reich (Berlijn). Eerste hoofdredacteur (1945-'50) was de stichter prof. dr. Joseph Creyghton. Behalve drie jezuïeten werkten van de oprichting af ook enkele leken in vaste dienst mee. Door een aantal voor die jaren opzienbarende en soms militante campagnes vóór dekolonisatie van Nederlands-Indië, rechtvaardiger behandeling van repressieslachtoffers, erkenning van Vlaanderens recht op eigen identiteit, herstel van christelijke waarden in kunst en publiciteit; tégen uitwassen van kapitalisme, gelijkschakeling der Kerken in Oost-Europa, het saloncommunisme van vele intellectuelen, overtrokken staatssoevereiniteit die een federaal Europa en een groeiend Atlantisch federalisme blokkeerde – had het weekblad aanvankelijk succes, ook in Vlaanderen, zodat de oplage tot 50.000 steeg. Te Brussel werd inmiddels in 1948 door een aparte maar soortgelijke stichting als zusterblad De Vlaamse Linie uitgegeven (zie Linie, De, weekblad). Mede door een reeks minder gelukkige polemieken daalde de oplage ondanks enkele pogingen tot vernieuwing in de jaren vijftig zienderogen. Ook fusie met het intussen verdwenen weekblad De Nieuwe Eeuw mislukte. Om doctrinaire en financiële redenen trok het bestuur der orde in 1964 paters-redacteuren en de financiële steun uit de Stichting terug, die toen helemaal in lekenhanden overging. De naam van het weekblad werd nu De Nieuwe Linie, die mede onder invloed van conciliaire veranderingen religieus en politiek een „linkse” koers ging varen, zodat van de oorspronkelijke opzet niets over is. De laatste jaargangen bevatten nochtans inzake de V.B. tal van bijdragen die tot het beste behoren wat in Nederland gepubliceerd is.

LITERATUUR: *Project voor de uitgave van een weekblad* (november 1944); - B.H. Boersema, *Het weekblad De Linie, ontstaan en eerste jaren 1945-1950* (doctoraal-scriptie moderne geschiedenis, Nijmegen 1970).

ANTHONY MERTENS